

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei
„Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei
(prezentarea unor rapoarte la Banca Națională a Moldovei de către bănci)”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Banca Națională a Moldovei (în continuare - BNM), Departamentul Statistică și Date
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (prezentarea unor rapoarte la Banca Națională a Moldovei de către bănci)” (în continuare – proiectul) este elaborat în temeiul art.39 alin.(4) , precum și art.84 alin.(1) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările ulterioare. Complementar, având în vedere angajamentul asumat al Băncii Naționale a Moldovei privind transpunerea etapizată a legislației și de aplicare a bunelor practici în domeniul supravegherii bancare ale UE, prin prezentul proiect se asigură cadrul național necesar aplicării Ghidului Autorității Bancare Europene privind exercițiul de colectare de date referitoare la persoanele cu venituri ridicate în temeiul Directivei 2013/36/UE și al Directivei (UE) 2019/2034 (EBA/GL/2022/08) (în continuare Ghidul) în partea ce ține de bănci și perimetrul de consolidare al acesteia.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Modificarea Instrucțiunii privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor în scopuri prudențiale, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr. 279/2011 este inițiată: - în scopul sprijinirii realizării obiectivului strategic al BNM privind dezvoltarea funcției de supraveghere bancară prin implementarea abordării bazate pe riscuri și în scopul îmbunătățirii monitorizării transparenței acționarilor băncilor supravegheate. În acest sens, a fost inclus un raport nou „Raportul privind dividendele achitate de către bănci”, care va consolida capacitatea BNM de monitorizare eficientă și în timp util a tranzacțiilor respective; - ca urmare a necesității asigurării normelor de punere în aplicare a prevederilor art.39 alin. (4) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor și, totodată, a normelor de punere în aplicare a Ghidului <u>EBA/GL/2022/08</u>. Astfel, în scopul colectării informațiilor referitoare la intervalele de remunerare a persoanelor cu venituri ridicate (mai mari

decât echivalentul în lei moldovenești a un milion de euro) din cadrul băncilor, precum și al altor entități care se află în perimetrul de consolidare al băncii a fost inclus un raport nou „Informații referitoare la persoanele cu venituri ridicate” cuprins din două formulare care sunt compatibile cu formularele din Ghid. Implementarea raportului menționat va asigura o transparență adecvată a practicilor de remunerare și impactul acestora asupra profilului de risc al băncilor, iar începând cu data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană va asigura capacitatea Băncii Naționale a Moldovei de a raporta datele la Autoritatea Bancară Europeană în formatul solicitat de Ghid, aferent entităților din sfera sa de supraveghere;

- în scopul colectării unor noi date aferente sectorului IMM. Întrucât dezvoltarea sectorului IMM este prioritară în programul de sprijin și de impulsione economică din partea statului, de la Banca Națională a Moldovei se solicită tot mai des indicatori aferenți acestui sector pentru a stabili evoluția și impactul politicilor economice asupra sectorului. Astfel, prin prezentul proiect se propune colectarea informației cu privire la volumul depozitelor atrase de către bancă de la IMM. Cu acest scop, formularul raportului „ORD 3.10 Depozite” se completează cu rânduri noi „din care: IMM” ce va capta această categorie de informații;
- pentru colectarea unor indicatori necesari la formarea conturilor naționale, anexa nr. 9 se completează cu un formular nou, cu o frecvență anuală, „ORD 3.3G Indicatori privind activitatea sucursalelor băncii, sub aspect regional” care va cuprinde informații cu privire la activitatea băncilor în distribuție pe raioanele/municipiile țării/UTA Găgăuzia.
- ca urmare a solicitării din partea băncilor privind clarificarea unor aspecte ce țin de procesul de completare a rapoartelor „ORD 3.21 Informația privind tranzacțiile băncii cu persoanele sale afiliate, altele decât expunerile” și „ORD 3.28 Operațiunile clienților băncii”, ajustările la modul de completare a acestora vor facilita înțelegerea normelor, fapt ce va spori uniformizarea informațiilor prezentate prin intermediul rapoartelor menționate.

Astfel, în urma acestor modificări, dat fiind apariția unor noi obligații de raportare, se propun modificări și la tabelul 1 din anexa nr.1 la Instrucțiunea privind modul de prezentare a rapoartelor în formă electronică la Banca Națională a Moldovei, aprobată prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 245/2019.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Modificările și ajustările propuse la Instrucțiunea privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor în scopuri prudentiale, aprobată prin

Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr. 279/2011, se axează, în special, pe următoarele aspecte:

- ajustarea structurii și a modului de completare a raportului „ORD 3.10 Depozite” (anexa nr. 4) cu rânduri noi de detaliere: „din care: IMM” prin care se va capta informația despre depozitele atrase de către bancă în categoriile de depozite la vedere și la termen, cu și fără dobândă aferente contrapărților: „instituții financiare nebancare” și „alte persoane juridice” care sunt întreprinderi mici și mijlocii (IMM) rezidente. De asemenea s-au adus precizări metodologice pentru o încadrare mai exactă a depozitelor la categoriile de depozite incluse în raport;
- completarea anexei nr. 9 cu un rând nou în formularul „ORD 3.3A Informația diversă” prin care se va solicita indicarea numărului de angajați de gen feminin din cadrul băncii, deoarece acest indicator este frecvent solicitat de la BNM de către instituțiile de stat/internaționale, precum și completarea cu un tabel nou „ORD 3.3G Indicatori privind activitatea sucursalelor băncii licențiate, sub aspect regional” care va cuprinde informația cu privire la activitatea sucursalelor băncii (credite și avansuri; datorii financiare evaluate la cost amortizat; numărul mediu anual al salariaților), structurate după unitățile teritorial-administrative ale Republicii Moldova. Raportul ORD 3.3G se propune să se prezinte de către bănci cu o frecvență anuală, cu termenul - limită de prezentare până la data de 31 mai a anului următor după perioada gestionară;
- modificarea denumirii și completarea raportului „ORD 3.6 Portofoliul acreditivelor și garanțiilor emise și executate” (anexa nr. 15) cu trei coloane noi: „Suma contractului executat în moneda originală”, „Data ultimei plăți în vederea executării contractului” și „Executarea deplină a contractului” cu scopul de a reflecta suma acreditivelor și a garanțiilor care au ajuns spre executare, data ultimei plăți în vederea executării contractului (indiferent dacă plata a avut loc în perioada de raportare sau în perioadele anterioare) precum și statutul de executare deplină a contractului (Da/Nu);
- efectuarea unor precizări la modul de întocmire a raportului „ORD 3.21 Informația privind tranzacțiile băncii cu persoanele sale afiliate, altele decât expunerile” (anexa nr. 20) cu privire la completarea celulelor pentru contractele/tranzacțiile în diverse monede, precum și exemplificarea cu unele cazuri în care coloanele nu se vor completa;
- completarea modului de întocmire a raportului „ORD 3.28 Operațiunile clienților băncii” (anexa nr. 27) cu precizări privind reflectarea în raport a esenței operațiunilor, cu omiterea conturilor interne sau de tranzit ale băncii, precum și excluderea tranzacțiilor efectuate prin intermediul SAPI (inclusiv MIA), SEPA sau SWIFT și operațiunile de calculare și percepere de către bancă a dobânzilor/comisioanelor aferente relației de afaceri cu

persoanele fizice și juridice. Totodată, au fost introduse clarificări privind reflectarea anumitor tipuri de operațiuni (inclusiv operațiuni între bancă și client, operațiuni cu cardul), precum și completări referitoare la datele raportate despre părțile tranzacției;

- completarea instrucțiunii cu anexa nr. 28 care va include raportul „ORD 3.29 Raportul privind achitarea dividendelor acționarilor”, cu frecvență semestrială. Scopul implementării raportului în cauză este determinat de necesitatea consolidării unei surse de date structurate și recurente cu privire la tranzacțiile aferente dividendelor achitate de către bănci, pentru încărcarea și utilizarea acestora în cadrul Soluției BNM pentru eficientizarea procesului de monitorizare a transparenței acționarilor și analizei la distanță în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
- completarea instrucțiunii cu anexa nr. 29 care asigură aplicarea Ghidului Autorității Bancare Europene EBA/GL/2022/08 privind exercițiul de colectare de date referitoare la persoanele cu venituri ridicate în temeiul Directivei 2013/36/UE și al Directivei (UE) 2019/2034 și care se propune a intra în vigoare, la data de 1 ianuarie 2028. Anexa nr.29 va include raportul „ORD 3.30 Informații referitoare la persoanele cu venituri ridicate” care se propune să se prezinte de către bănci cu o frecvență anuală, cu termenul - limită de prezentare până la data de 15 iunie a anului următor după perioada gestionară, la nivel individual și la nivel consolidat (prezentarea raportului consolidat pentru băncile care sunt în perimetrul de supraveghere al unui grup este prevăzută după aderarea RM la UE). În urma implementării acestui raport, se va identifica informația privind cheltuielile de remunerare cu personalul ce țin de remunerarea personalului identificat și a personalului cu venituri ridicate (echivalentul în lei moldovenești a peste un milion de euro) din cadrul băncilor și al societăților de investiții din perimetrul de consolidare prudențială al băncii. Raportul va conține 2 tabele: „ORD 3.30A Informații referitoare la persoanele cu venituri ridicate, care fac parte dintr-o bancă, precum și din alte entități care fac parte din perimetrul de consolidare al băncii” și „ORD3.30B Informații referitoare la persoanele cu venituri ridicate din cadrul societății/grupului de investiții din perimetrul de consolidare a băncii”. Termenul de 1 ianuarie 2028 este condiționat de referința la unele noțiuni și unele articole din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor așa cum va fi modificată prin proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (aspecte aferente activității băncilor) (care, conform proiectului și termenului de aprobare prevăzut de PNA, va fi aplicabil la data intrării în vigoare a raportului) și care a fost înaintat spre consultare publică la adresa:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr2022017-privind-activitatea-bancilor/16591>.

Totodată, art.IV Dispoziții finale din proiectul menționat prevede:

„(4) Orice referințe sau condiții care se referă la societățile financiare holding-mamă din Uniunea Europeană, societate financiară holding-mamă dintr-un stat membru, societățile financiare holding mixte-mamă din Uniunea Europeană, societate financiară holding mixtă-mamă dintr-un stat membru, instituție-mamă dintr-un stat membru, instituție-mamă din Uniunea Europeană, instituția-mamă relevantă, întreprindere-mamă din Uniunea Europeană, întreprindere-mamă dintr-un stat terț, stat membru al Uniunii Europene, stat terț, filială din Uniunea Europeană, sucursală în Uniune, sucursală semnificativă, instituție dintr-un stat terț intră în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.” Această prevedere a constituit raționamentul unor derogări de la intrarea în vigoare a raportului la 01.01.2028 incluse în pct.5 din proiect.

De asemenea, în proiect se fac referințe și la „Legea nr.162/2026 privind supravegherea prudențială a firmelor de investiții” care va intra în vigoare la data de 01.06.2027:

Stabilirea termenului de intrare în vigoare la data de 01.01.2028 a fost condiționată de faptul că proiectele de legi menționate sunt preconizate a intra în vigoare pe parcursul anului 2027, respectiv raportul din anexa nr.29 fiind cu frecvență anuală se propune să intre în vigoare din anul imediat următor anului de intrare în vigoare a legilor (modificărilor la lege) la care se face referire în acest raport, pentru a asigura că cadrul normativ primar este în vigoare. Menționăm că în scopul prezentului raport, sintagma „societate de investiții” utilizată în Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor și sintagma „firmă de investiții” utilizată în legea „Legea nr.162/2026 privind supravegherea prudențială a firmelor de investiții” au același înțeles și în procesul de definitivare a proiectului se va lua în considerare posibilitatea de uniformizare a utilizării unuia din termeni. În scopul asigurării clarității cadrului normativ la care se face referire (numărul articolelor/alineatelor la care se face referire în raport și care sunt din proiecte în definitivare), proiectul va fi definitivat doar după adoptarea finală a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (aspecte aferente activității băncilor), respectiv termenul general de intrare în vigoare a proiectului (31.12.2026) va fi revizuit la necesitate.

Modificările și ajustările propuse la tabelul 1 din anexa 1 la Instrucțiunea privind modul de prezentare a rapoartelor în formă electronică la Banca Națională a Moldovei, aprobată prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 245/2019, se axează pe:

- completarea tabelului cu pozițiile 16¹, 37⁴, 37⁵ și 37⁶ aferente rapoartelor noi propuse „ORD 3.3G Indicatori privind activitatea sucursalelor băncii licențiate, sub aspect teritorial”, „ORD 3.29 Raportul privind achitarea dividendelor acționarilor” și „ORD 3.30 Informații referitoare la persoanele cu venituri ridicate”.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Nu este aplicabil.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
4.3. Impactul asupra sectorului privat
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
4.5. Impactul asupra mediului
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Ghidul privind exercițiul de colectare de date referitoare la persoanele cu venituri ridicate, în temeiul Directivei 2013/36/UE și al Directivei (UE) 2019/2034 (EBA/GL/2022/08), precizează modul în care autoritățile competente trebuie să colecteze date de la bănci și de la societățile de investiții privind persoanele cu venituri ridicate, a căror remunerație este egală sau mai mare cu 1 milion de EUR și să le transmită către Autoritatea Bancară Europeană (ABE) în scopul publicării acestor informații la nivel agregat pentru fiecare stat membru, într-un format de raportare comun. Astfel, prin pct.1.5 și pct.1.15 din prezentul proiect se instituie normele necesare pe plan național de aplicare a Ghidului în partea ce ține de entitățile din sfera de supraveghere a Băncii Naționale a Moldovei. Dat fiind angajamentul ferm de armonizare a legislației asumat de autorități prin PNA și a faptului că în scurt timp vor fi adoptate proiectele de modificare a Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor prin care se vor transpune normele a căror modalitate de aplicare este descrisă în Ghid, precum și că a fost adoptată „Legea nr.162/2026 privind supravegherea prudențială a firmelor de investiții” prin care se transpune Directiva (UE) 2019/2034 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind supravegherea prudențială a firmelor de investiții și de modificare a Directivelor 2002/87/CE, 2009/65/CE, 2011/61/UE, 2013/36/UE, 2014/59/UE și 2014/65/UE (32019L2034) – cu intrarea în vigoare la

01.06.2027, la data intrării în vigoare a raportului „ORD 3.30 Informații referitoare la persoanele cu venituri ridicate” (01.01.2028) va fi asigurat cadrul legal primar aferent remunerării persoanelor cu venituri ridicate din cadrul entităților raportoare la BNM.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Regulamentului privind asigurarea transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin HCE al BNM nr.346/2024, proiectul hotărârii împreună cu nota de fundamentare, tabelul de concordanță și anunțul privind consultarea publică sunt plasate pe pagina web a BNM (www.bnm.md, la compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparența decizională”). Proiectul înaintat spre examinare nu are impact asupra bugetului public sau asupra economiei naționale, prin urmare, acesta nu va fi transmis spre avizare către Consiliul Concurenței și nici supus expertizei financiare din partea Ministerului Finanțelor, precum și expertizei economice din partea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.
7. Concluziile expertizelor
Conform art.36 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, expertiza anticorupție a proiectului a fost efectuată în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, iar factori și riscuri de corupție nu au fost identificați. Potrivit art.37 alin. (5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actele normative emise de Banca Națională a Moldovei nu se supun expertizei juridice a Ministerului Justiției. Totodată, având în vedere art.11 alin.(3³) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, se va solicita o opinie cu caracter consultativ din partea Ministerului Justiției pe marginea proiectului. Potrivit pct.13 subpct.5) din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018 și a art.35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi transmis în vederea efectuării expertizei de compatibilitate Centrului de Armonizare a Legislației. Proiectul nu este marcat cu sigla „UE” și nu conține clauza de armonizare deoarece nu urmărește transpunerea directă a legislației UE (Ghidul nefiind unul din actele menționate la pct.9 din Regulamentul menționat), ci crearea cadrului juridic național necesar pentru implementarea legislației UE (asigurarea aplicării Ghidului). Deși scopul proiectului nu constituie transpunerea unui act UE, pentru facilitarea înțelegerii modului în care a fost creat cadrul juridic național de aplicare a Ghidului, se întocmește și se publică tabela de concordanță cu indicarea calificativelor de apreciere a gradului de compatibilitate conform pct.42 din Regulamentul menționat și cu comentariile de rigoare, unde este cazul.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul este corelat cu prevederile actelor legislative/normative, cu care se află în conexiune, iar modificările propuse nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actelor normative amendate, nefiind necesară elaborarea unor acte normative suplimentare pentru implementarea acestuia.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În vederea atingerii rezultatelor scontate, până la intrarea în vigoare a proiectului hotărârii e necesară implicarea personalului atât din cadrul Băncii Naționale a Moldovei, cât și din cadrul băncilor pentru implementarea și ajustarea sistemelor informaționale care ar face posibilă crearea și transmiterea rapoartelor în formă electronică prin SIRBNM.